

NACZELNA IZBA PIELĘGNIAREK I POŁOŻNYCH

Naczelny Rzecznik Odpowiedzialności Zawodowej

Stanowisko

Naczelnego Rzecznika

z dnia 30 lipca 2025 r.

**w sprawie odpowiedzialności zawodowej pielęgniarek i położnych
w związku z prowadzeniem działalności gospodarczej połączonej ze
świadczeniem usług w zakresie tzw. „medycyny estetycznej”.**

W związku z pojawiającymi się zapytaniami dotyczącymi ewentualnej odpowiedzialności zawodowej osób posiadających kwalifikacje zawodowe pielęgniarki (położnej), wykonujących zabiegi z zakresu tzw. medycyny estetycznej, w tym dokonywania np. zabiegów z użyciem toksyny botulinowej, informuję że w ocenie Naczelnego Rzecznika sam fakt podjęcia takiej działalności usługowej bez względu na charakter świadczonych w ramach tej działalności usług (wykonywanych zabiegów) przez osobę posiadającą zawód pielęgniarki lub położnej - nie rodzi odpowiedzialności zawodowej w oparciu o przepisy ustawy z dnia 1 lipca 2011 r. o samorządzie pielęgniarek i położnych.

Pielęgniarki i położne ponoszą odpowiedzialność zawodową z tytułu dopuszczenia się przewinienia zawodowego, w oparciu o przepis art. 36 ust. 1 ustawy z dnia 1 lipca 2011 r. o samorządzie pielęgniarek i położnych. Przepis ten przewiduje odpowiedzialność wyłącznie wobec członków samorządu zawodowego pielęgniarek i położnych w związku z dopuszczeniem się czynu naruszającego zasady etyki zawodowej albo przepisy dotyczące wykonywania zawodu. Zobowiązanie członków samorządu zawodowego pielęgniarek i położnych do przestrzegania norm etyki zawodowej oraz przepisów odnoszących się do wykonywanego zawodu (pielęgniarki i położnej) pod rygorem odpowiedzialności umożliwiającej wymierzanie kar o różnym stopniu represyjności, łącznie z możliwością pozbawienia prawa wykonywania zawodu jest konsekwencją realizacji przez samorząd zawodowy pielęgniarek i położnych zadań w zakresie sprawowania pieczy nad należytych wykonywaniem tych zawodów w granicach interesu publicznego i dla jego ochrony. A zatem ten rodzaj odpowiedzialności ponoszonej przez pielęgniarki i położne przed organami samorządu zawodowego łączy się nierozdzielnie z faktem wykonywania zawodu pielęgniarki lub położnej i dotyczy czynów popełnionych w związku z wykonywaniem jednego ze wskazanych zawodów. Tym samym odpowiedzialność ta ma charakter ograniczony i jest nieodłącznie związana z podejmowanymi czynnościami zawodowymi. Przepisy ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o zawodach pielęgniarki i położnej oraz ustawy z dnia

15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej określają odpowiednio, katalog czynności definiujących wykonywanie zawodu pielęgniarki lub położnej oraz formy w jakich zawód ten może być wykonywany. A zatem, osoba wykonująca zawód pielęgniarki lub położnej tj. udzielająca świadczeń zdrowotnych wskazanych w art. 4 lub 5 ustawy o zawodach pielęgniarki i położnej, udzielająca tych świadczeń w jednej z form wskazanych w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy o działalności leczniczej, będąc w tym czasie członkiem samorządu zawodowego pielęgniarek i położnych - poddane jest odpowiedzialności zawodowej w rygorach ustawy o samorządzie pielęgniarek i położnych. *A contrario* osoby posiadające kwalifikacje zawodowe pielęgniarki lub położnej nie ponoszą odpowiedzialności w oparciu o przepisy ustawy o samorządzie pielęgniarek i położnych za każde inne naruszenie obowiązujących norm prawnych, (np. prawa podatkowego, prawa o ruchu drogowym, itd.). Odpowiedzialność ta powstaje wyłącznie z tytułu zachowania sprzecznego z normami (etycznymi lub prawnymi) przy wykonywaniu zawodu w prawem określonych formach. O tym jakie czynności składają się na wykonywanie zawodu pielęgniarki lub położnej jak wskazano wyżej przesądza odpowiednio przepisy art. 4 i 5 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o zawodach pielęgniarki i położnej (Dz.U. z 2021 r., poz. 479, ze zm.). Wśród czynności zawodowych wymienionych w tych przepisach brak jest wskazania, aby w zakresie zawodu pielęgniarki lub położnej pozostawało wykonywanie zabiegów sytuujących się w obszarze tzw. medycyny estetycznej czy też kosmetologii.

A zatem, osoba posiadająca zawód pielęgniarki lub położnej może prowadzić działalność gospodarczą w postaci gabinetu kosmetycznego tak jak każda inna osoba - zarówno tak jak osoby z wykształceniem kierunkowym (np. technik usług kosmetycznych), jak i osoby, które ukończyły kursy i szkolenia kosmetyczne. Aktualnie obowiązujące w Polsce przepisy nie zawierają wymogu posiadania specjalnej licencji czy koncesji na prowadzenie tego typu działalności. Fakt posiadania przez osobę, która prowadzi gabinet medycyny estetycznej (kosmetyczny) kwalifikacji zawodowych pielęgniarki (położnej) i wykonywania w ramach prowadzonej działalności usługowej czynności wykraczających poza ramy wyznaczone art. 4 lub 5 ustawy o zawodach pielęgniarki i położnej - sam w sobie nie rodzi odpowiedzialności zawodowej ponoszonej w rygorach ustawy o samorządzie pielęgniarek i położnych.

Jeśli natomiast usługi kosmetyczne udzielane są przez pielęgniarkę w ramach wykonywanego przez nią zawodu medycznego - wówczas naraża się z tego tytułu na odpowiedzialność zawodową. Nie ulega wątpliwości, iż pielęgniarka, nie może świadczyć usług kosmetycznych w ramach wykonywanego zawodu - np. prowadzonej praktyki pielęgniarskiej. Przeprowadzanie zabiegów kosmetycznych nie mieści się w obszarze świadczeń zdrowotnych realizowanych w ramach zawodu pielęgniarki.

Prowadzenie działalności gospodarczej w postaci gabinetu medycyny estetycznej, bez względu na posiadane kwalifikacje, doświadczenie, umiejętności czy wykonywany zawód, w przypadku wyrządzenia szkody na

osobie łączy się z odpowiedzialnością cywilną ponoszona na ogólnych zasadach. Realizacja czynności o charakterze inwazyjnym połączonych z naruszeniem integralności ciała może także w określonych sytuacjach, poza odpowiedzialnością cywilną, rodzić odpowiedzialność karną po stronie sprawcy czynu jako zagrażającego życiu lub zdrowiu. **W sytuacji, gdy pielęgniarka, pod szyldem działalności leczniczej tj. indywidualnej bądź grupowej praktyki pielęgniarki, podejmuje się wykonywania zabiegów wykraczających poza udzielanie świadczeń zdrowotnych określonych w ustawie o zawodach które, definiują wykonywanie zawodu pielęgniarki lub położnej, w tym także usług z zastosowaniem toksyny botulinowej wówczas niezależnie od innych konsekwencji prawnych - naraża się na odpowiedzialność zawodową w trybie przepisów ustawy z dnia 1 lipca 2011 r. o samorządzie pielęgniarek i położnych, ponieważ narusza zarówno zasady etyki zawodowej jak i przepisy dotyczące wykonywania zawodu.**

Naczelny Rzecznik
Odpowiedzialności Zawodowej
Pielęgniarek i Położnych

Grażyna Rogala-Pawelczyk

Rozdzielnik:

1. Rzecznicy Odpowiedzialności Zawodowej wszystkich Okręgowych Izb Pielęgniarek i Położnych